

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **S. M.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, odbor sociálních věcí, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 1. 2004, č. j. OSV - 10165/03/SD - 302/KR, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 7. 2009, č. j. 38 Cad 2/2004 - 171,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 7. 2009, č. j. 38 Cad 2/2004 - 171, **se ruší a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) svou kasační stížností napadá usnesení Krajského soudu v Ostravě č. j. 38 Cad 2/2004 - 171 ze dne 1. 7. 2009, kterým byl ke své žádosti zproštěn povinnosti zastupovat stěžovatele ve věci vedené Krajským soudem v Ostravě pod sp. zn. 38 Cad 2/2004 JUDr. Milan Janíček. Krajský soud zároveň stěžovateli neustanovil žádného jiného zástupce.

Rozhodnutí krajského soudu, které vydala soudní tajemnice, vycházelo (v krátkosti) z toho, že stěžovatel neustále odmítá s ustanovovanými advokáty spolupracovat a domáhá se ustanovení advokátů jiných podle svého uvážení, zpravidla takových, kteří mají sídlo na opačném konci republiky. Krajský soud zdůraznil, že ustanovení § 35 odst. 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), garantuje při splnění podmínek v něm obsažených toliko ustanovení zástupce z řad advokátů, nikoliv advokáta, kterého si účastník řízení vybere. Krajský soud v případě stěžovatele přistupoval k ustanovování advokátů se sídlem blízko místu bydliště

stěžovatele. Pokud stěžovatel bez jakýchkoliv důvodů s takovými advokáty odmítá spolupracovat a žádá vždy advokáta jiného, krajský soud dospěl k závěru, že jde ze strany stěžovatele o obstrukční jednání, které se přiči účelu ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s., jímž je zajištění kvalifikované právní pomoci i nemajetným účastníkům řízení.

Stěžovatel proti tomuto usnesení krajského soudu podal kasační stížnost, v níž k věci pouze napsal, že žádá, aby toto usnesení bylo zrušeno, neboť je vydáno nepřičetnou (nebo možná nepřislušnou - podání je téměř nečitelné) a nezpůsobilou osobou pro právní úkony, která nemá právnické vzdělání. Dále uvedl, že rozhodnutí je v rozporu s Ústavou České republiky s čl. 81 a 93 a že Nejvyšší správní soud má věc postoupit podle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky Ústavnímu soudu.

Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a kasační stížnost podal včas. V kasační stížnosti uplatňuje důvod, který lze podle obsahu subsumovat pod důvod kasační stížnosti ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., neboť tvrdí, že napadené usnesení bylo vydáno nesprávně obsazeným soudem (stěžovatel implicity argumentuje odkazy na příslušné články Ústavy, že měl napadené usnesení vydat soudce). Pro tento důvod Nejvyšší správní soud kasační stížnost shledal přípustnou a v jejím rozsahu při zohlednění § 109 odst. 3 s. ř. s. ji projednal. Přitom dospěl k závěru, že je důvodná.

Podle ustanovení čl. 81 Ústavy České republiky vykonávají soudní moc jménem republiky nezávislé soudy. Z čl. 94 odst. 1 Ústavy České republiky vyplývá, že soudy vykonávají svou pravomoc soudci (kteří jednají ať již jako samosoudci, nebo v senátech), nicméně čl. 94 odst. 2 Ústavy jasně umožňuje, že zákon může stanovit, ve kterých případech a jakým způsobem se na rozhodování soudů podílejí vedle soudců i další občané. V konkrétní rovině je toto ustanovení rozvedeno v zákoně č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně v § 3, podle něhož v řízení před soudem rozhoduje senát nebo samosoudce, přičemž obsazení soudu stanoví zákony o řízení před soudy, a v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem se na rozhodovací a jiné činnosti soudů podílejí justiční čekatelé, asistenti soudců, vyšší soudní úředníci, soudní tajemníci a soudní vykonavatelé.

Tímto zvláštním předpisem je zákon č. 121/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství a o změně souvisejících zákonů. Ten ve svém § 1 odst. 1 stanoví, že vyšší soudní úředník je oprávněn provádět v rozsahu stanoveném tímto nebo zvláštním zákonem úkony soudu, které jsou mu svěřeny v občanském soudním řízení, v soudním řízení správním, v trestním řízení a v jiné činnosti soudu. Konkrétně pak podle ustanovení § 10 odst. 3 písm. i) citovaného zákona je vyšší soudní úředník oprávněn k rozhodování o ustanovení zástupce účastníků podle § 30 občanského soudního řádu a podle § 35 odst. 8 soudního řádu správního a o náhradě nákladů takto ustanoveného zástupce.

Podle přechodného ustanovení zákona o vyšších soudních úřednících obsaženého v § 27 pak mohou do 31. prosince 2013 provádět úkony soudu, které podle zákona mohou provádět vyšší soudní úředníci, provádět i soudní tajemníci, ovšem **pouze v rozsahu a za**

podmínek stanovených vyhláškou č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů.

Pokud jde o soudní řízení správní, podle § 6 odst. 3 jednacího řádu pro okresní a krajské soudy předseda soudu může pověřit justiční čekatele a soudní tajemníky, aby ve věcech projednávaných ve správním soudnictví samostatně vykonávali tyto jednoduché úkony příslušející podle zákonů o soudním řízení předsedovi senátu (samosoudci):

- a) sepisování jednoduchých podání, včetně návrhů,
- b) vyřizování dožádání v jednoduchých věcech s výjimkou dožádání ve styku s cizinou,
- c) úkony při odstraňování vad podání, zejména výzvy k odstranění konkrétních vad a upozornění na následky spojené s jejich neodstraněním,
- d) úkony při přípravě jednání,
- e) doručení stejnopisu žaloby žalovanému a osobám zúčastněným na řízení, uložení žalovanému nebo jiným osobám anebo úřadům předložit ve stanovené lhůtě správní spisy a své vyjádření k žalobě nebo stanovisko k věci,
- f) vyrozumění osob, které přicházejí v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení, o probíhajícím řízení, poučení těchto osob o jejich právech a výzvy těmto osobám k oznámení, zda budou uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení,
- g) zjišťování pobytu žalobce v řízení ve věcech azylu,
- h) vydávání úředních opisů, výpisů nebo potvrzení.

Jak vidno, k samostatnému rozhodování o ustanovení zástupce podle § 35 odst. 8 s. ř. s., k němuž by byl vyšší soudní úředník oprávněn, soudního tajemníka s ohledem na rozhodné ustanovení § 6 odst. 3 jednacího řádu pro okresní a krajské soudy ve spojení s § 27 zákona o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státních zastupitelství **pověřit nelze.**

Napadené usnesení krajského soudu proto bylo vydáno soudem v nesprávném obsazení, resp. bylo vydáno neoprávněnou osobou, což způsobuje vadu zmatečnosti rozhodnutí, k níž by musel Nejvyšší správní soud přihlédnout i bez návrhu.

Nejvyšší správní soud proto napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud v Ostravě je v novém řízení právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku vázán (§ 110 odst. 3 s. ř. s.)

Krajský soud v Ostravě rozhodne v novém řízení i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. října 2009

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu